

УДК 316.774.5:070.43(477)(045)
DOI: 10.31558/2786-8915.2024.1.6

Прігунов Олексій Володимирович
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри інформаційних систем управління
Донецького національного університету імені Василя Стуса, м. Вінниця
prigunov@donnu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0003-1440-0809>

Станіславенко Анна Вадимівна
здобувачка ОС «Магістр» спеціальності 061 Журналістика
Донецького національного університету імені Василя Стуса, м. Вінниця
stanislavenko.a@donnu.edu.ua

ВПЛИВ ЛІДЕРІВ ДУМОК МЕДІАПРОСТОРУ НА СВИТОГЛЯД ТА МОВНУ КУЛЬТУРУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Для цитування:

Прігунов, О. В., Станіславенко, А. В. (2024). Вплив лідерів думок медіапростору на світогляд та мовну культуру українського суспільства. *Теоретичні і прикладні аспекти інформаційної, бібліотечної та архівної справи*, 2(1), 72–83. <https://doi.org/10.31558/2786-8915.2024.1.6>

Актуальність. У сучасному світі, коли інформація поширюється з неймовірною швидкістю, особливо важливою стає роль лідерів думок, людей, які мають значний вплив на аудиторію і можуть формувати її думки та поведінку. Попри збільшення українськомовного контенту в інтернет-просторі після початку повномасштабного вторгнення, набуває актуальності проблема поширення мовних помилок та недотримання мовних норм в українській мові, зокрема у блогосфері та соціальних мережах. Молодь особливо сприйнятлива до впливу лідерів думок. Порушення мовних норм з боку цих людей може призвести до того, що молодь буде вважати ці помилки нормою, що зумовлює актуальність нашого дослідження. Ця стаття спрямована на вирішення проблеми та надає практичні рекомендації як для лідерів думок, так і для кожного українця щодо запобігання порушенням мовних норм у медіапросторі. *Мета роботи* – проведення аналізу порушень мовних норм, які відбуваються в україномовному медіапросторі під впливом лідерів думок, зокрема блогерів TikTok та YouTube. *Методологія дослідження.* У процесі дослідження було використано низку наукових підходів та методів: контент-аналіз – для вивчення впливу лідерів думок у медіапросторі на мовну культуру українського суспільства через соціальні медіа; метод класифікації – для систематизації виявлених порушень мовних норм, який допоміг зрозуміти основні проблеми мовної культури та виявити основні напрями для подаль-

шого аналізу та розробки рекомендацій; методи порівняльного і логічного аналізу – для виявлення причинно-наслідкових зав’язків між мовними порушеннями та їх впливом на мовленнєве середовище. *Наукова новизна* – дослідження впливу лідерів думок у сучасному медіапросторі полягає в тому, що стаття розкриває побічні наслідки такого впливу та акцентує на можливому зниженні статусу мови та деградації мовної культури через поширення мовних помилок та недотримання мовних норм. Стаття містить конкретні практичні рекомендації для лідерів думок та широкої громадськості щодо запобігання порушенням мовних норм у медіапросторі, що може сприяти підвищенню рівня культури мовлення та збереженню мовної ідентичності українського суспільства. *Висновки.* Порушення мовних норм української мови лідерами думок у медіапросторі, зокрема серед блогерів на платформах TikTok та YouTube, є доволі серйозною проблемою, яка має чимало негативних наслідків: може призвести до спотворення змісту, неправильного сприйняття інформації аудиторією і до зниження загального рівня мовної культури серед користувачів, особливо серед молоді. Надані у статті рекомендації спрямовані на покращення якості мовлення блогерів та підвищення рівня мовної грамотності у медіапросторі. Усі ці фактори підкреслюють важливість привернення уваги до проблеми мовної грамотності та дотримання мовних норм серед лідерів думок у медіапросторі, що може стати актуальною темою в подальших дослідженнях. Отримані висновки мають стати підґрунтям для розробки конкретних рекомендацій, спрямованих на підвищення рівня мовної культури в медіапросторі та уникнення негативного впливу соціальних медіа на українське суспільство.

Ключові слова: медіапростір, мовні порушення, мовна культура, соціальні медіа.

THE INFLUENCE OF OPINION LEADERS IN THE MEDIA SPACE ON THE WORLDVIEW AND LANGUAGE CULTURE OF UKRAINIAN SOCIETY

Relevance of research. In today’s world, where information spreads at an incredible speed, the role of opinion leaders, people who have a significant influence on the audience and can shape their thoughts and behavior, becomes especially important. Despite the increase in Ukrainian-language content in the Internet space after the start of a full-scale invasion, the problem of the spread of language errors and non-compliance with language norms in the Ukrainian language, in particular, in the blogosphere and social networks, is gaining relevance. Young people are particularly susceptible to the influence of opinion leaders. Violation of language norms by these people can lead to the fact that young people will consider these mistakes as the norm, which determines the relevance of our research. This article is aimed at solving the problem and provides practical recommendations for both opinion leaders and every Ukrainian to prevent vio-

lations of language norms in the media space. *The purpose.* Conducting an analysis of violations of language norms that occur in the Ukrainian-language media space under the influence of opinion leaders, in particular TikTok and YouTube bloggers. *Research methodology.* A number of scientific approaches and methods were used in the research process: content analysis – to study the influence of opinion leaders in the media space on the language culture of Ukrainian society through social media classification method – for systematization of identified violations of language norms, which helped to understand the main problems of language culture and identify the main directions for further analysis and development of recommendations; methods of comparative and logical analysis – to identify cause-and-effect relationships between language disorders and their impact on the speech environment. *The scientific novelty.* A study of the influence of opinion leaders in the modern media space. The article reveals both the side effects of such influence and emphasizes the possible lowering of the status of the language and the degradation of linguistic culture due to the spread of linguistic errors and non-compliance with linguistic norms. The article contains specific practical recommendations for opinion leaders and the general public to prevent violations of language norms in the media space, which can contribute to raising the level of speech culture and preserving the linguistic identity of Ukrainian society. *The conclusions.* Violation of the language norms of the Ukrainian language by opinion leaders in the media space, among bloggers on the TikTok and YouTube platforms, is a rather serious problem that has many negative consequences: it can lead to distortion of content, incorrect perception of information by the audience and a decrease in the general level of linguistic culture among users, especially among young people. The recommendations provided in the article are aimed at improving the quality of bloggers' speech and increasing the level of language literacy in the media space. All these factors highlight the importance of drawing attention to the issue of language literacy and adherence to language norms among opinion leaders in the media space, which may become a relevant topic for further research. The obtained conclusions should become the basis for the development of specific recommendations aimed at increasing the level of language culture in the media space and avoiding the negative impact of social media on Ukrainian society.

Keywords: media space, language disorders, language culture, social media.

Актуальність дослідження. Мова – це не лише інструмент спілкування, але й основа національної ідентичності. Вона формує світогляд, сприйняття світу та цінності людей [Лукаш Г. П., 2023]. У сучасному світі, коли інформація поширюється з неймовірною швидкістю, особливо важливою стає роль лідерів думок. Це люди, які мають значний вплив на аудиторію і можуть формувати її думки та поведінку. Попри збільшення українськомовного контенту в інтернет-просторі після початку повномасштабного вторгнення, також набуває актуальності проб-

лема поширення мовних помилок та недотриманням мовних норм українській мові в напрямі блогосфери та соціальних мереж. Це явище частково зумовлене впливом лідерів думок у медіапросторі, як-от блогери TikTok та YouTube. Поширення мовних помилок та ненормативної лексики може призвести до деградації мовної культури та зниження її статусу. Молодь особливо сприйнятлива до впливу лідерів думок. Порушення мовних норм з боку цих людей може призвести до того, що молодь буде вважати ці помилки нормою, що зумовлює актуальність нашого дослідження. Ця стаття спрямована на вирішення проблеми та надає практичні рекомендації як для лідерів думок, так і для кожного українця щодо запобігання порушенням мовних норм у медіапросторі.

Аналіз досліджень і публікацій. Блогосферу з погляду лінгвістики досліджували багато науковців, зокрема М. Алмашова, І. Бабій, О. Горошко, С. Зайцева, Л. Іванов, С. Заборовська, Н. Левун, А. Савченко, С. Климович та ін. А. Савченко виокремлює такі особливості мови блогів: «На лексичному рівні мова блогів нетабуйована й вирізняється оцінною та розмовною лексикою, фразеологізмами, мовними кліше, стійкими сполуками, вживанням термінів залежно від тематичного спрямування блогу, містить скорочення та відхилення від мовних норм. Розмовна лексика, сленг, жаргонізми, просторіччя, вульгаризми, вигуки, слова з емоційно-експресивною конотацією, стилістичні засоби (метафора, метонімія, порівняння, евфемізм) слугують маркерами емоційності текстів блогів» [Савченко А. К., 2021]. Як підкреслюють М. Алмашова та С. Климович, кожен блогер намагається привернути до себе увагу і використовує різні способи, зокрема й мову, видозмінюючи своє мовлення для збільшення своєї аудиторії: «Блогери, як віртуальні лінгвістичні особистості, прагнуть до мовної оригінальності та креативності, вдаються до переосмислення значень слів або створення нових мовних одиниць, зокрема й okazionalizmів» [Алшамова М. О., Климович С. М., 2023]. Під час дослідження лексики блогерів І. Бабій зауважує, що «особливо бурхливо лексичні інновації розвиваються в мові блогів, автори яких шукають нові засоби мовного оформлення задля збільшення кількості підписників та демократизації написаного. Зразком таких мовних інтернет-новацій є «Бойовий суржик» [Бабій І., 2020]. Також науковиця наголошує, що «в Інтернет-комунікації формуються власні критерії нормотворчості й мовні порушення, передусім свідомі мають виразне функційне призначення – увиразнюють авторський стиль, демократизують написане блогером» [Бабій І., 2020]. Про популярність іншомовних слів та неологізмів у мовленні блогерів зазначають Л. Стівур та М. Денисенко: «Інноваційним у системі мови є той сегмент лексики, який функціонує у просторі аналізованих нами блогів і входить до системи мови як прошарок запозичень і неологізмів, що у мовній картині світу співіснують з іншими елементами лексичного та граматичного рівнів. Важливим джерелом збагачення мови є запозичення, які впливають на

утворення мовних інновацій в українській мові, насамперед на її лексичному, семантичному й синтаксичному рівнях. В іншомовних запозиченнях україномовних блогерів набувають свого віддзеркалення важливі суспільні події» [Стовбур Л. М., Денисенко М. С., 2015]. Науковиця Н. Левун підкреслює дві тенденції щодо порушення мовної норми: «Перша тенденція пов'язана з несвідомим порушенням норми, а друга – з умисним порушенням. Кожна з тенденцій має свої особливості. Якщо несвідоме порушення норми – це ознака неграмотності, то причини умисного порушення – створення певного стилістичного ефекту тощо» [Зайцева С. В., Левун Н. В., 2016]. Про недотримання мовних норм української мови наголошує мовознавиця С. Зайцева: «виразними рисами сучасної української блогосфери є численні випадки свідомого чи несвідомого порушення норм на всіх мовних рівнях, а також наявність великої кількості варваризмів у мові блогів. Характерно, що перелік цих варваризмів не обмежено запозиченнями з якихось певних мов, адже кожен користувач Інтернету, маючи доступ до практично будь-якого іншомовного тексту, а також спеціальні інструменти для перекладу іншомовних назв (наприклад, системи онлайн-перекладу), може використовувати таку лексику в будь-якому контексті» [Зайцева С. В., Левун Н. В., 2016].

Мета роботи – проведення аналізу порушень мовних норм, які відбуваються в україномовному медіапросторі під впливом лідерів думок, зокрема блогерів TikTok та YouTube. Отримані висновки мають стати підґрунтям для розробки конкретних рекомендацій, спрямованих на підвищення рівня мовної культури в медіапросторі та уникнення негативного впливу на українське суспільство через соціальні медіа. Для досягнення мети поставимо такі завдання: проаналізувати та визначити види порушень мовних норм, які допускають блогери TikTok та YouTube; з'ясувати причини цих порушень; оцінити вплив цих порушень на мовну культуру та світогляд молоді; розробити рекомендації щодо запобігання порушенням мовних норм у медіапросторі.

Виклад основного матеріалу. Для нашого аналізу було обрано 6 популярних лідерів думок в соцмережах України: 3 блогерів з TikTok (Яна Дога, Діма Євтушенко, Олег Машуковський) та 3 – з YouTube (Сергій Стерненко, Раміна Есхакзай, Олексій Дурнів).

Мовні порушення, що нам вдалося зафіксувати, ми поділили на кілька типів: акцентуаційні, лексичні, морфологічні та синтаксичні.

Яна Дога – найпопулярніша українська блогерка у TikTok, яка живе в Києві. Її канал наповнений різними соціальними відео, включно з пранками та веселими відео зі своєю родиною. Ідеї для нових відео блогерка часто черпає як зі своєї родини, так і вони надходять від самих підписників, які залишають коментарі під її роликами.

Під час дослідження її каналу було зафіксовано такі типи помилок:

- акцентуаційні: *Допізна* (правильно: допІзна) сьогодні я з вами на каналі; Перед вами – справжня *загадка* (пр.: зАгадка): як можна зробити легкий і смачний обід за 15 хвилин?; Не бійтеся ризикувати, *Адже* (пр.: аджЕ) саме так ви досягнете успіху!;

- лексичні: Мені *потрапила на очі* (пр.: впала у вічі) цікава новина; Вона *дуже гарно виглядала* (пр.: мала гарний вигляд); Зараз я *відкрию книжку* (пр.: розгорну книжку) і прочитаю вам ті поради, які я для себе виділила, щоб вам розповісти;

- морфологічні: *Давайте розкажемо* (пр.: розкажімо) друзям про нашу цікаву подорож; *Самий кращий* (пр.: найкращий) подарунок – це щось зроблене власними руками; Я розпочинаю *зворотній* (пр.: зворотний) відлік, після якого ви дізнаєтеся правильну відповідь;

- синтаксичні: Я дуже ціную та горжуся *своєю сім'єю* (пр.: Я ціную свою сім'ю та горжуся нею); *Виправивши недоліки*, наш ремонт в будинку був завершений (пр.: Майстри, виправивши недоліки, завершили ремонт в будинку).

Діма Євтушенко на своєму каналі розповідає про спецефекти та демонструє фокуси. У 2020 році він запустив окремий YouTube-канал для демонстрації фокусів, лайфхаків та викликів. Свій акаунт у TikTok він створив у 2018 році, а активно розвивати його почав у 2020–2021 роках. У його обліковому записі можна побачити химерні трюки, зустрічі з друзями та відео з особистого життя.

Під час аналізу його каналу було виявлено такі типи помилок:

- акцентуаційні: *Завжди* (пр.: зАвжди) важливо пам'ятати про безпеку при роботі з допомогою дошки для серфінгу; *Колесо* (пр.: кОлесо) фортуни вирішить, хто сьогодні переможець!; Легкий *розмах* (пр.: рОзмах) руки – і моя футболка зникла.

- лексичні: Наш переможець зможе забрати свій приз в *любий* день (пр.: у будь-який); Мій *перший дебют* (пр.: дебют) у фокусах був у 6 років; Ніколи не думав, що *прийматиму участь* (пр.: братиму участь) в цьому конкурсі;

- морфологічні: Зараз покажу *самий крутий* (пр.: найкрутіший) фокус; У *п'ятидесяти* (пр.: п'ятдесяти) людей вже є моя суперфішка; Мій друг *вищий* (пр.: вищий за) свого брата;

- синтаксичні: Усі знають, що наш *канал він неймовірний* (пр.: Усі знають, що наш канал – унікальний); *Мною було виконано* два фокуси, тому чекаю на ваші донати (пр.: Я виконав два фокуси, тому чекаю на ваші донати).

Олег Машковський – відомий актор, який знімався в серіалі «День і ніч у Києві». Також він відомий як талановитий візажист, який завдяки роботі з українськими знаменитостями став доволі популярним мейкапером. На своїй сторінці в TikTok він публікує модні образи, знімає кумедні відео та обговорює важливі теми.

Під час дослідження його каналу було зафіксовано такі типи помилок:

- акцентуаційні: Вчора вночі чувся *обстрІл* (пр.: Обстріл) десь у віддаленому районі; Запускаю *нОву* (пр.: новУ) рубрику, де буду розповідати вам про свої улюблені книги; *ГрошЕй* (пр.: грОшей) ніколи не буває забагато, тому не шкодуйте на себе і своїх близьких!;

- лексичні: *На протязі* (пр.: протягом) двох місяців депутати ніяк не могли дійти згоди щодо всіх питань; Цей засіб широко *поширений* (пр.: розповсюджений) в Європі і нарешті з'явився у нас; Тільки що мені *прийшла в голову* (пр.: спала на думку) оригінальна ідея для мейку;

- морфологічні: На щастя, таблетка цитрамону вгамувала *мою головну біль* (пр.: мій головний біль); Наше шоу на каналі розпочнеться *без п'ятнадцяти сім* (пр.: за п'ятнадцять сьома); До Одеси залишалось чотири *кілометра* (пр.: кілометри), як заглохла машина;

- синтаксичні: *Він зацікавився й полюбив* свою майбутню професію айтишника (пр.: Він зацікавився майбутньою професією айтишника і полюбив її); *Ідучи до кінотеатру, почалася* така сильна злива (пр.: Поки я йшла до кінотеатру, почалася така сильна злива).

Сергій Стерненко – автор та ведучий YouTube-каналу STERNENKO, на якому щоденно коментує новини, робить відеоогляди на сучасну політичну ситуацію та проводить прямі ефіри для своєї аудиторії.

Під час аналізу його каналу було виявлено такі типи помилок:

- акцентуаційні: Зібравшись *разОм* (пр.: рАзом), ми можемо здолати будь-які труднощі; *ПересидІти* (пр.: пересІдіти) складні часи неможливо, потрібно діяти; Немає *часУ* (пр.: чАсу) на ці балачки, зробіть хоч щось!;

- лексичні: Чомусь мені кажуть, щоб я *не вмішувався* (пр.: не втручався) в їхні справи; Я намагаюся дійти компромісу *у більшості випадків* (пр.: здебільшого), але не цього разу; Кожен з нас може *внести* важливий та потужний *внесок* (пр.: зробити внесок) у перемогу – донатйте, скільки можете;

- морфологічні: У нас є *більш складніше* (пр.: більш складне) завдання, яке я з командою працюємо; Нехай би наша *сама більша* (пр.: найбільша) проблема була б корупція, а не ця клята війна; *Давайте повідаю* (пр.: Я повідаю) вам про наші теперішні справи на фронті;

- синтаксичні: Повертаючись з зустрічі з ветеранами, *згадалося* про важливу справу (пр.: Повертаючись з зустрічі з ветеранами, я згадав про важливу справу); *Мною було зроблено* багато справ для допомоги нашим бійцям (пр.: Я зробив багато справ для допомоги нашим бійцям).

Раміна Есхакзай – авторка і ведуча YouTube-каналу RAMINA. На її каналі публікуються різні інтерв'ю із запрошеними гостями, бесіди з популярними людьми з різних сфер життя.

Під час дослідження її каналу було зафіксовано такі типи помилок:

- акцентуаційні: Цей **показ** (пр.: поОказ) був неймовірним! Емоції просто зашкалювали! **Дошка** (пр.: дОшка) оголошень стала місцем, де люди діляться своїми думками та проблемами. Мене надихають проникливі **вірші** (пр.: вІрші);

- лексичні: Я не знала **на рахунок цього** (пр.: щодо цього); Під час одної із подорожей Україною я придбала **пам'ятний сувенір** (пр.: сувенір); Я хочу **отримати** від вас **підтримку** (пр.: заручитися підтримкою), щоб реалізувати цей проєкт;

- морфологічні: На тому напрямі було більше **семиста** (пр.: семисот) солдат?; **Без п'яти вісім** (пр.: За п'ять восьмої) я прийшла до подруги; Вони **ходять** (пр.: ходять) там, але зробити нічого не можуть;

- синтаксичні: **Висновок** по цій проблемі **готується** експертом (пр.: Експерт готує висновок щодо цієї проблеми); **І письменники, і поети** люблять звертатися до історії України (пр.: Письменники люблять звертатися до історії України).

Олексій Дурнів – автор та ведучий YouTube-каналу Aleksey Durnev. Його канал наповнений гумористичним контентом, він розповідає про популярні новини в Україні та світі, подаючи їх в іронічно-саркастичному стилі.

Під час аналізу його каналу було виявлено такі типи помилок:

- акцентуаційні: Нехай влада не **кидає** (пр.: кИдає) слів на вітер; Я вірю, що ми **будемо** (пр.: бУдемо) жити щасливо, бо ми цього гідні! У мене вже болить **спина** (пр.: спИна) після сьогоднішнього ефіру;

- лексичні: Кілька років **назад** (пр.: тому) ця проблема тільки починала наростати; У нашому **народному фольклорі** (пр.: фольклорі) вся сила і дух українців; У комітеті **одноголосно проголосували** (пр.: проголосували одностайно) за поданий законопроект;

- морфологічні: На нашому каналі тільки **самі лутші** (пр.: найкращі) огляди; **Цей** (пр.: ця) путь буде непростим для нашої країни; Що їм там **колять** (пр.: колять), уявлення не маю;

- синтаксичні: **Знайшовши рішення**, почулося щось (пр.: Знайшовши рішення, я почув щось); Ми знаємо, що наша **влада вона абсолютно недієздатна** (пр.: Ми знаємо, що наша влада абсолютно недієздатна).

Спираючись на результати дослідження мовлення популярних блогерів, можемо стверджувати, що проблема недотримання правил української мови в усному мовленні достатньо помітна та добре виражена.

Порушення мовних норм та допущення помилок у мовленні блогерами у соціальних мережах може бути пояснено кількома причинами: спонтанність та швидкість мовлення, неформальний контекст, бажання залучити увагу, вплив інших мов та жаргонів, прагнення до автентичності. У соцмережах часто немає часу на ретельну перевірку тексту перед публікацією або озвучення заготовле-

ного тексту для запису відео чи прямого ефіру в інтернеті. Блогери можуть створювати вміст на ходу, використовуючи спонтанне мовлення, що призводить до допущення помилок. Соціальні мережі, як-от YouTube, Instagram, TikTok або Twitter, створюють неформальне середовище, де мовлення часто є постим і природним. У такому контексті блогери можуть використовувати мову, яка відрізняється від офіційної або літературної мови. У світі інтернету конкуренція за увагу аудиторії дуже висока. Блогери можуть свідомо використовувати незвичне мовлення, помилки чи нестандартний вислів, щоб відзначитися серед інших та залучити увагу. У соціальних мережах популярний жаргоні, англійська мова та мови інших країн. Блогери можуть бути під впливом цих мовних тенденцій і згодом використовувати їх у своєму мовленні. Деякі блогери активно використовують авторські слова, фрази, вигуки тощо, що відображають їхню особистість та індивідуальність. Це може призводити до використання нетипових конструкцій або мовних засобів.

Усі ці фактори спільно можуть призводити до порушень мовних норм та допущення помилок у мовленні блогерами у їхніх соціальних мережах.

Варто зауважити, що порушення мовних норм лідерами думок у соцмережах спричиняють негативні наслідки на мовну культуру та світогляд українського суспільства, зокрема молоде покоління, серед яких можемо виокремити:

- деградація мовної культури: поширення мовних помилок та ненормативної лексики може призвести до деградації мовної культури та зниження її статусу;
- зміна мовних норм: з часом мовні норми можуть змінюватися під впливом мовних порушень, які допускають лідери думок. Це може призвести до того, що помилки стануть нормою, а правильне мовлення буде вважатися застарілим;
- втрата мовної самобутності: мова – це основа національної ідентичності, тому поширення мовних порушень може призвести до втрати мовної самобутності та розмивання культурних цінностей;
- зниження рівня критичного мислення: люди, які постійно стикаються з мовними порушеннями, можуть звикнути до них і переставати помічати помилки. Це може призвести до зниження рівня критичного мислення та здатності аналізувати інформацію;
- вплив на молодь: молодь особливо сприйнятлива до впливу лідерів думок, а тому порушення мовних норм з боку цих людей може призвести до того, що молодь буде вважати ці помилки нормою.

Можемо підсумувати, що вплив мовних порушень лідерів думок на мовну культуру та світогляд української молоді і суспільства є складним та багатограним питанням. З одного боку, мовні норми не є статичними і можуть змінюватися з часом, проте з іншого боку, поширення мовних помилок та ненормативної лексики може мати негативні наслідки для мовної культури і світогляду людей.

Запобігання порушенням мовних норм лідерами думок у медіапросторі важливе для збереження якості мовної комунікації та створення позитивного впливу на аудиторію. Нижче наведемо наші рекомендації:

1. Залучення професійних мовних редакторів або лінгвістів для перевірки та редагування контенту перед публікацією або його озвучуванням блогером. Вони можуть допомогти виявити та виправити помилки й недоліки у мовленні.

2. Заохочення блогерів використовувати перевірені та авторитетні джерела для отримання інформації та цитування фактів. Це допоможе уникнути поширення неперевіреної або недостовірної інформації.

3. Залучення блогерів до самостійного навчання щодо вдосконалення української мови, зокрема читання літератури з мовознавства, дотримання правил правопису та граматики.

4. Заохочення блогерів звертати увагу на коментарі та фідбек від своєї аудиторії щодо мовлення. Відкритість до конструктивної критики може допомогти виявити та виправити помилки.

5. Організація тренінгів, семінарів та вебінарів для блогерів з питань правильної української мови, зокрема наголошування на правильних формах слів, граматичних конструкціях та стилістиці.

6. Залучення впливових лідерів думок до використання правильної мови та виступів за дотримання мовних норм у медіапросторі. Їхній приклад може стати стимулом для інших блогерів, що в результаті вплине на формування правильного мовлення в українського суспільства.

Висновки. Порушення мовних норм української мови лідерами думок у медіапросторі, зокрема серед блогерів на платформах TikTok та YouTube, є достатньо серйозною проблемою, яка має чимало негативних наслідків. Багато блогерів допускають помилки у вживанні граматичних конструкцій, у правописі та лексиці. Це може призвести до спотворення змісту та неправильного сприйняття інформації аудиторією. Недбале ставлення до мовних норм може призвести до загального зниження рівня мовної культури серед користувачів, особливо серед молоді. Неправильне вживання мови може перешкоджати ефективному спілкуванню та взаєморозумінню між автором контенту та аудиторією. Масове поширення мовних помилок серед блогерів може негативно позначитися на загальній мовній культурі суспільства, зміцнюючи стереотипи про допустимість неграмотного мовлення. Усі описані нами рекомендації спрямовані на покращення якості мовлення блогерів та підвищення рівня мовної грамотності у медіапросторі. Усі ці фактори підкреслюють важливість привернення уваги до проблеми мовної грамотності та дотримання мовних норм серед лідерів думок у медіапросторі, що може стати актуальною темою в подальших дослідженнях. Порушення мовних норм української мови лідерами думок у медіапросторі, зокрема серед блогерів на платфор-

мах TikTok та YouTube, є достатньо серйозною проблемою, яка має чимало негативних наслідків: може призвести до спотворення змісту, неправильного сприйняття інформації аудиторією і до зниження загального рівня мовної культури серед користувачів, особливо серед молоді. Надані у статті рекомендації спрямовані на покращення якості мовлення блогерів та підвищення рівня мовної грамотності у медіапросторі. Усі ці фактори підкреслюють важливість привернення уваги до проблеми мовної грамотності та дотримання мовних норм серед лідерів думок у медіапросторі, що може стати актуальною темою в подальших дослідженнях.

Список використаних посилань

Алмашова М. О., Климович С. М. Оказіональні утворення в українськомовному блогосфері: теоретичний аспект. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Германістика та міжкультурна комунікація»*. Херсон: ВД «Гельветика», 2023. № 1. С. 155–161.

Бабій І. Українська блогосфера як відображення соціокультурних процесів. Збірник наукових праць за матеріалами всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Тоталітаризм як система знищення національної пам'яті», (11–12 червня 2020 р.). Львів: Друкарня ЛНМУ ім. Д. Галицького, 2020. С. 16–19.

Зайцева С. В., Левун Н. В. Мовні особливості української блогосфери. *Український смисл: наук. зб. / за ред. І. С. Попової*. Дніпропетровськ: Ліра, 2016. С. 278–290.

Лукаш Г. П. Онімна картина світу: лінгвокультурологічний аспект. *Мова. Література. Фольклор*. 2023. № 1. С. 137–142.

Савченко А. К. Українська мова в сучасній блогосфері. *Філологія XXI століття: зб. наук. пр. студентства й наук. молоді за матеріалами XI Всеукр. наук.-практ. конф. студентства й наук. молоді* (Харків, 15 квіт. 2021 р.). Харків: НПУ ім. Г. С. Сковороди, 2021. С. 124–129.

Стовбур Л. М., Денисенко М. С. Інноваційні явища у лексико-семантичному просторі українськомовної блогосфери. Матеріали VII Міжнар. наук. конф. «Лексико-граматичні інновації в сучасних слов'янських мовах». Дніпропетровськ: Нова ідеологія, 2015. С. 168–172.

References

Almashova, M. O., Klymovych, S. M. (2023). Okazionalni utvorennia v ukrainskomovnomu blohoprostorі: teoretychnyi aspect [Occasionalisms in the Ukrainian-language blogosphere: a theoretical aspect]. *Scientific Bulletin of Kherson State University. Series «Germanic Studies and Intercultural Communication»*, 1. Kherson: VD «Helvetyka» [in Ukrainian].

Babii, I. (2020). [Ukrainian blogosphere as a reflection of socio-cultural processes]. *Collection of scientific papers based on the materials of the All-Ukrainian scientific and practical conference with international participation «Totalitarianism as a system of destruction of national memory»* (June 11–12). Lviv, 16–19 [in Ukrainian].

Zaitseva, S. V., Levun, N. V. (2016). Movni osoblyvosti ukrainskoi blohosfery. *Ukrainskyi smysl: nauk. zb. / za red. I. S. Popovoi*. Dnipropetrovsk: Lira [in Ukrainian].

Lukash, H. P. (2023) Onimna kartyna svitu: linhvokul'tulohichnyj aspekt [A Numb Picture of the World: The Linguistic and Cultural Aspect]. *Language. Literature. Folklore*, 137–142 [in Ukrainian].

Savchenko, A. K. (2021). Ukrainska mova v suchasniy blohosferi. *Filolohiia XXI stolittia*: zb. nauk. pr. studentstva y nauk. molodi za materialamy XI Vseukr. nauk.-prakt. konf. studentstva y nauk. molodi (Kharkiv, 15 kvit. 2021 r.). Kharkiv: NPU im. H. S. Skovorody [in Ukrainian].

Stovbur, L. M., Denysenko, M. S. (2015). Innovatsiini yavnyshcha u leksyko-semantychnomu prostori ukrainskomovnoi blohosfery [Innovative phenomena in the lexical and semantic space of the Ukrainian blogosphere]. Proceedings of the VII International Scientific Conference «*Lexical and Grammatical Innovations in Modern Slavic Languages*». Dnipropetrovsk, 168–172 [in Ukrainian].

УДК 342.95.378

DOI: 10.31558/2786-8915.2024.1.7

Тур Оксана Миколаївна
доктор наук із соціальних комунікацій, професор,
професор кафедри гуманітарних наук, культури і мистецтва
Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського,
м. Кременчук

m.sidorenko@donnu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0000-0000-0000>

Шабуніна Вікторія Валентинівна
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри гуманітарних наук, культури і мистецтва
Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського,
м. Кременчук

m.sidorenko@donnu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0000-0000-0000>

**ВИЯВЛЕННЯ ТЕНДЕНЦІЙ І ЗАПРОВАДЖЕНИХ
ПРАКТИК ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНІЙ НЕДОБРОЧЕСНОСТІ
ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗА ПЕРШИМ
ТА ДРУГИМ ОСВІТНІМИ РІВНЯМИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
029 ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНА СПРАВА**

Для цитування:

Тур, О. М., Шабуніна, В. В. (2024). Виявлення тенденцій і запроваджених практик запобігання академічній недоброочесності під час навчання здобувачів освіти за першим та другим освітніми рівнями зі спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа. *Теоретичні і прикладні аспекти інформаційної, біб-*